

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/181/2016
Identifikačné číslo spisu:	4108224125
Dátum vydania rozhodnutia:	23.02.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4108224125.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. U., bývajúceho v X., proti žalovaným 1/ Y. Z., bývajúceho v T., 2/ X. Z. bývajúcej v T., žalovaní 1/ a 2/ zastúpení Advokátskou kanceláriou Fil'o & partners s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 8/A, v mene nej koná advokát a konateľ Július Fil'o, 3/ Y. R. bývajúcej v B., 4/ T. Z., bývajúcej v B., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 17C/182/2008, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 11. júna 2014 sp.zn. 6Co/88/2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Nitre z 11. júna 2014 sp.zn. 6Co/88/2014 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. mája 2013 č.k. 17C/182/2008-318 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že pozemok parc.č. 9/3 vo výmere 1192 m², ako druh pozemku - záhrady (ďalej len „nehnuteľnosť“) zapísané v registri C, LV č. XXX vedený správou katastra v Nitre pre obec T. S. je v podielovom spoluvlastníctve žalobcu a žalovaných 1/ a 2, pričom spoluvlastnícky podiel žalobcu je 1-ica a žalovaných 1-ica z BSM. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že žalobca si svoj nárok uplatňoval na tom základe, že dňa 27. apríla 1985 spísal na Miestnom národnom výbore v S. protokol o dohode, uzavretý s Y. X.. Jeho predmetom bolo odkúpenie rodinného domčeka, ktorý sa nachádza v katastrálnom území S., evidovaným pod súpisným číslom 251 a aj za záhradu, ktorá v predmetnom protokole o dohode nie je bližšie špecifikovaná. Protokol o dohode nie je neperfektnou kúpnu zmluvou podľa súdu aj z toho dôvodu, že Y. X. nebol vlastníkom prevádzaných nehnuteľností a ani dedičom po nebohom Y. B.. Podľa dedičského spisu z rozhodnutia 9. decembra 1983 súd zistil, že predmetné nehnuteľnosti prevzal poručiteľov syn Y. B. ktorý sa stal vlastníkom parcely zapísanej vo vložke č. 212 parcela 15 s rodinným domom súp. číslo 251, pod bodom B 11/A v 4/12-inách a parcelu č. 16 vo vložke 207 a parcelu č. 16 pod B15, a to v 1-ine. Z dedičského spisu bolo zistené, že nebohý užíval aj nehnuteľnosti, ktoré mu nepatrili a tie neboli v dedičskom spise riadne prededené. Žalobca vedel, že predmetné nehnuteľnosti a vlastníctvo k nehnuteľnostiam si treba právne vysporiadať, čo uviedol aj vo svojej výpovedi, čiže od roku 1985 vedel, že predmetné nehnuteľnosti nemá zapísané na svojom liste vlastníctva, nie je ich vlastníkom a nehnuteľnosti má len v

užívání. Od samého začiatku musel mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol spôsobom zákonom stanoveným (§ 132 Občianskeho zákonníka), keď podľa právneho stavu platného do 31. decembra 1992 sa vlastníctvo k nehnuteľnej veci prevádzanej na základe zmluvy, nadobúdalo právoplatnosťou rozhodnutia štátneho notárstva o registrácii zmluvy. Dobromyseľnosť u žalobcu zanikla v okamihu, kedy sa zoznámil so skutočnosťami objektívne vyvolávajúcimi pochybnosti. Rozhodujúcou bola teda vedomosť žalobcu, že si v roku 1985 neupravil vlastnícke postavenie riadnou registrovanou zmluvou, a taktiež, keď sa dozvedel o skutočnosti, že vedľa susediacu parcelu, ako aj rodinný dom, ktorý je na spoločnom pozemku, kúpil a následne začal užívať v roku 1991 pôvodný žalovaný 3/ - Y. Z., ktorý ju podľa svojho vyjadrenia, ako aj vyjadrení terajších vlastníkov, riadne celú užíval a platil dane. Žalobca nepreukázal dobromyseľnosť držby tým, že nehnuteľnosť od roku 1985 užíval za účelom rekreačným a od roku 1992 ju prenajímal. To, že nebol dobromyseľný, mal súd preukázané aj snahou žalobcu riešiť spoluvlastnícky podiel k predmetnej nehnuteľnosti, kedy si dal vypracovať v roku 1997 geometrický plán, nakoľko mu pôvodne žalovaný 3/ zasahoval do užívania nehnuteľnosti od roku 1991 a notárskou zápisnicou N 98/97, NZ 103/97 zo 7. apríla 1997 si upravili so žalovaným 3/ vlastníctvo k parcele č. 9/3 záhrady vo výmere 1192 m², každý v 1. Súd žalobu zamietol aj z toho dôvodu, že pôvodne žalovaný 3/ záznamom napísaným na Obecnom úrade v S. zo dňa 28. februára 1991 preukázal, že došlo z jeho strany taktiež k uzavretiu neperfektnej kúpnej zmluvy s majiteľom P. W., a jej predmetom bol rodinný dom č. 250, záhrada parc. č. 9/2 vo výmere 630 m², ďalej parcela 10 vo výmere 50 m² ako zastavané plochy, parc. č. 12/2 vo výmere 106 m² ako zastavaná plocha, parc. č. 13 vo výmere 94 m² ako zastavaná plocha a parc. č. 16/2 vo výmere 363 m² ako zastavaná plocha, pričom celková výmera pozemkov predstavuje 1243 m² a z toho poľnohospodárskej pôdy je 630 m² a zastavaná plocha je 613 m². Dňa 15. januára 2001 na notárskom úrade pod č.k. Nz 9/2001 a N 9/2001 si pôvodne žalovaný 3/ (po zrušení notárskej zápisnice z 1997) osvedčil, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. území T. S. parc. č. 9/3 záhrady vo výmere 1192 m² v celosti podľa zápisu v geometrickom pláne vydaného Okresným úradom odbor katastrálny v Nitre 1. decembra 2001 s tým, že takto predmetnú nehnuteľnosť užíval od roku 1991 nerušené a podmienky vydržania splnil už jeho právny predchodca. Žalobca neunesol dôkazné bremeno preukazujúce jeho dobromyseľnosť a oprávnenosť držby, nakoľko nepreukázal dobromyseľnosť a k prerušeniu vydržacej 10-ročnej lehoty došlo k okamihu, keď začal predmetnú nehnuteľnosť, ako aj vedľa susediacu nehnuteľnosť, v roku 1991 užívať pôvodne žalovaný 3/ ako svoju vlastnú, o čom žalobca vedel, žalobcov právny predchodca nehnuteľnosť len užíval.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalobcu rozsudkom z 11. júna 2014 sp.zn. 6Co/88/2014 rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva žalovaných 1/ a 2/ potvrdil; v ostatnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX Katastrálneho odboru Okresného úradu Nitra v kat. úz. T. S. ako parc. č. 9/3 - záhrady vo výmere 1.189 m² v podiele 1/2. Po opätovne vykonanom dokazovaní so zreteľom na obsah žaloby, vyjadrenia žalovaných, obranu pôvodne označeného žalovaného v 3. rade neb. Y. Z. (právneho predchodcu žalovaných 1/ a 2/), a obsah odvolania žalobcu, považoval za podstatné riešenie otázky, či boli splnené predpoklady pri posudzovaní podmienok vydržania výlučne na strane pôvodne žalovaného 3/, vzhľadom na námietku žalobcu v odvolaní, že notárska zápisnica N 98/97, NZ 103/97 zo 7. apríla 1997 bola rozhodnutím Okresného úradu, odbor katastrálny zo 16. júla 1997 zrušená. Odvolací súd mal za to, že záver súdu prvej inštancie o neoprávnenosti držby žalobcu je nesprávny. Naopak, podmienky vydržania nesplnil predchodca žalovaných, Y. Z., nakoľko nepreukázal dobromyseľnosť držby. Pôvodne žalovaný 3/ záznamom napísaným na Obecnom úrade v S. zo dňa 28. februára 1991 preukázal, že došlo z jeho strany taktiež k uzavretiu neperfektnej kúpnej zmluvy s majiteľom P. W., a jej predmetom bol rodinný dom č. 250, záhrada parc. č. 9/2 vo výmere 630 m², ďalej parcela 10 vo výmere 50 m² ako zastavané plochy, parc. č. 12/2 vo výmere 106 m² ako zastavaná plocha, parc. č. 13 vo výmere 94 m² ako zastavaná plocha a parc. č. 16/2 vo výmere 363 m² ako zastavaná plocha, pričom celková výmera pozemkov predstavuje 1 243 m² a z toho poľnohospodárskej pôdy je 630 m² a zastavaná plocha je 613 m², o ktorej nevedel v tom čase, že nebola riadne vysporiadaná. Následne bola spísaná Notárska zápisnica 7. apríla 1997 č. N 98/97, NZ 103/97, kde žalobca a neb. Y. Z. si upravili vydržanie k spornej nehnuteľnosti každý v 1/2. Odvolací súd dospel k záveru, že právny predchodca žalovaných dostatočne nepreukázal splnenie

zákonných podmienok pre vydržanie vlastníckeho práva pokiaľ ide o podiel 1 spornej nehnuteľnosti parc. č. 9/2, nakoľko táto notárska zápisnica bola zrušená, a preto je nutné pochybovať o jeho dobromyseľnosti pri prehlásení v ďalšej Notárskej zápisnici spísanej 15. januára 2001, že v dobrej viere spornú parcelu č. 9/2 celú v celosti užíval od roku 1991 a vlastnícky mu patrí od tejto doby. Z uvedeného odvolací súd dospel k záveru o tom, že právny predchodca žalovaných neb. Y. Z. nesplnil podmienky vydržania, naopak to, že žalobca spornú nehnuteľnosť užíval rekreačne, nie je dôvodom na pochybnosti o jeho dobromyseľnosti.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie, namietajúc vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. c/ OSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu malo spočívať na nesprávnom právnom posúdení, keď nesprávne odôvodnil určenie vlastníckeho práva žalobcu k spoluvlastníckemu podielu predmetnej nehnuteľnosti s tým, že právny predchodca dovolateľov nesplnil podmienky vydržania a dôkazná povinnosť mala zaťažovať jeho.

4. Žalobca navrhol dovolanie zamietnuť.

5. Dovolanie bolo podané do 30. júna 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

7. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp.zn. PL. ÚS 36/1995].

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 OSP). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 237 OSP a § 238 OSP.

V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý má znaky rozsudkov uvedených v § 238 OSP a dovolanie je proti nemu prípustné.

9. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu (teda aj rozsudku) vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 OSP. Dovolateľ vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ OSP nenamietal a v konaní ani nevyšli najavo. Dovolací súd v danej veci zistil, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. O procesnú vadu tejto povahy išlo v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa strane odňala možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané jej v konaní za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jej práv.

10. Najvyšší súd zistil, že k tejto vade došlo tým, že odvolací súd svoj právny záver, o prenesení dôkazného bremena pri žalobe týkajúcej sa určenia vlastníckeho práva na žalovanú stranu, na ktorom

založil svoje rozhodnutie, vôbec neodôvodnil. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

11. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 muselo mať aj odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP. V odôvodnení rozhodnutia sa odvolací súd musel vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musel byť dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené skutočnosti, ale tiež s poukazom na všetky relevantné úvahy, ktoré ho viedli k právnym záverom, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Zákon vyžadoval, aby odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu bolo vnútorne konzistentné, presvedčivé, neprotirečiacie si a aby jeho obsah umožňoval uskutočniť dovolací prieskum. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu nemalo náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 OSP, bolo považované za nepreskúmateľné.

12. Najvyšší súd dospel v danom prípade k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá § 157 ods. 2 OSP, pretože odôvodnenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, a preto zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.

13. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že dôvodom zmeny rozhodnutia (vyhovenie žalobe o určenie vlastníckeho práva) bol jeho právny záver o neunesení dôkazného bremena žalovanými (resp. ich právnym predchodcom), keď podľa rozhodnutia súdu prvej inštancie „bolo povinnosťou právneho predchodcu žalovaných, v prípade pochybností, dôkazná povinnosť zaťažovala jeho, preukázať dobromyseľnosť držby“. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd poukázal na skutočnosť, že právny predchodca žalovaných (pôvodne žalovaný 3/) a žalobca vyhlásili v notárskej zápisnici spísanej 7. apríla 1997, že nadobudli vlastníctvo titulom vydržania k spornej parcele č. 9/2 každý v 1-ine. Preto podľa jeho názoru právny predchodca žalovaných 1/, 2/ (pôvodne žalovaný 3/) nemohol byť dobromyseľný, keď v notárskej zápisnici z 15. januára 2001 vyhlásil, že užíval spornú parcelu vcelku od roku 1991. Skutočnosť, že žalobca užíval spornú nehnuteľnosť rekreačne, prípadne dal do nájmu neboli dôvody pre pochybnosti o jeho dobromyseľnosti a prípadne, že došlo k prerušeniu vydržacej lehoty.

14. Súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu, keď dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, lebo nepreukázal svoju dobromyseľnosť. Za rozhodujúcu skutočnosť, že žalobca nie je dobromyseľný, považoval jeho potrebu si nehnuteľnosť vysporiadať s pôvodne žalovaným 3/ (notárskou zápisnicou z 1997), nakoľko nehnuteľnosť nadobudol v roku 1985 neperfektnou, neregistrovanou zmluvou a pôvodne žalovaný 3/ v roku 1991 začal užívať celú parcelu 9/2, ako aj dom na nej postavený. Podľa vyjadrenia žalobcu ju od roku 1985 užíval rekreačne a od roku 1992 prenajímal.

15. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 132 (obdobne § 120 ods. 1 veta prvá OSP), podľa ktorého strany označia dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách. Tá strana sporu, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho, kto síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany sporu. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom

vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany sporu nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu sporu nepriaznivé rozhodnutie. Aby strana sporu mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak strana sporu nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú strana sporu vôbec netvrdila a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon stranám ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určovaný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Právo súdu je v tom, že rozhodne, ktorý z dôkazov vykoná. Táto norma zásadne určuje jednak rozsah dôkazného bremena, t.j. okruh skutočností, ktoré musia byť ako rozhodné preukázané, jednak nositeľa dôkazného bremena. Tak napr. v spore o zaplatenie kúpnej ceny má predávajúci ako žalobca bremeno tvrdenia, že s kupujúcim ako žalovaným uzavrel kúpnu zmluvu a že žalovaný kúpnu cenu riadne a včas nezaplatil. Z tohto bremena tvrdenia potom pre žalobcu vyplýva bremeno dôkazné len pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že zmluva bola uzavretá. Ak táto skutočnosť bude preukázaná, žalobca uniesol ako bremeno tvrdenia, tak i dôkazné bremeno. Naopak žalovaný, ak sa chce úspešne brániť, musí tvrdiť, že kúpnu cenu zaplatil a o svojom tvrdení ponúknuť dôkazy (ak nebude na mieste obrana námietkou premlčania, započítania a pod.). Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v spore v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane tej-ktorej strany sporu treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter, sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Napríklad od žalobcu nemožno požadovať, aby preukazoval, že mu žalovaný ešte nevrátil požičané peniaze. V takomto alebo podobnom prípade je na žalovanom, aby tvrdil a preukazoval, že pôžičku už vrátil.

16. V prejednávanej veci mal žalobca bremeno tvrdenia, že je spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti - záhrady v 1-ine titulom vydržania. Žalobca preto musel tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých by bolo možné dôvodne usúdiť, že bol držiteľom predmetnej nehnuteľnosti (t.j. nakladal s ňou ako s vlastnou) a splňal podmienku nepretržitej držby trvajúcej po dobu desať rokov, a zároveň bol držiteľom oprávneným (t.j. bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu nehnuteľnosť patrí). Až následne by sa dôkazné bremeno presúvalo na žalovanú stranu, ktorá by mala právo preukazovať svoje tvrdenia a tým vylúčiť tvrdenie žalobcu, že on je spoluvlastníkom spornej nehnuteľnosti a z akého právneho titulu (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. januára 2009, sp.zn. 3 Cdo 171/2008). Žalobca podľa súdu prvej inštancie neunesol dôkazné bremeno preukazujúce jeho dobromyseľnosť a oprávnenosť držby. Uviedol, že pochybnosť o jeho dobromyseľnosti nastala už v roku 1985, keď si neupravil vlastnícke postavenie riadnou zmluvou, tiež keď sa dozvedel, že v roku 1991 kúpil rodinný dom na spoločnom pozemku, ako aj susednú parcelu, pričom spornú nehnuteľnosť užíval riadne celú právny predchodca žalovaných. 10-ročná vydržacia lehota plynula od vstúpenia do držby, t.j. v roku 1985 (uzavretím Protokolu o kúpe, lehotu jeho právneho predchodcu súd nezapočítal, lebo žalobca nepreukázal, že p. X. bol vlastníkom alebo užívateľom nehnuteľnosti), žalobca podľa výpovede svedkov nehnuteľnosť užíval len rekreačne, v roku 1991 začal predmetnú nehnuteľnosť, ako aj vedľa susediacu nehnuteľnosť, užívať aj pôvodne žalovaný 3/. Preto súd dospel k záveru, že už v tom čase sa prerušila vydržacia doba. Preukazovať to mala len skutočnosť, že pre nezhody s ním žalobca dal v roku 1997 vypracovať geometrický plán a následne si spolu v tom istom roku notárskou zápisnicou osvedčili spoluvlastníctvo k spornej nehnuteľnosti, každý v 1-ici. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že žalobca osvedčil, že užíval

nehnutelnosť v dobrej viere počas 10-ročnej vydržacej doby, ktorý však nijako neodôvodnil, len uviedol, že užívanie nehnuteľnosti rekreačne, príp. danie ju do nájmu nesvedčí o pochybnosti v dobromyseľnosti. Dôkazné bremeno preniesol na žalovaných, keď ustálil, že nastali pochybnosti v tvrdeniach pôvodného žalovaného 3/ o dobromyseľnosti užívania spornej nehnuteľnosti, lebo po zrušení osvedčenia z 1997, podľa ktorého vlastnil len 1 predmetnej nehnuteľnosti, osvedčil celú nehnuteľnosť notárskou zápisnicou z roku 2001. Teda v rozhodnutí odvolacieho súdu absentuje odôvodnenie, akým spôsobom vyhodnotil vykonané dokazovanie a ako mal týmto za preukázanú dobromyseľnosť a oprávnenosť držby žalobcu. Tým založil vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP.

17. Dovolací súd preto napadnuté rozhodnutie, ktorého aj výrok bol zmätočný a ako taký nevykonateľný, v celom rozsahu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 449 ods. 3 CSP) v celom rozsahu.

18. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.